

ધોરણ : 10

ગુજરાતી

પાદ : 8

છત્રી

સાંદ્રાચાર

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(1) દુકાનદારે સ્મિત કર્યું મેં પણ સામું સ્મિત કર્યું કારણ કે....

(A) લેખક છત્રી ઘોંઠને ફરી છત્રી લેવા આવ્યા હતા.

(B) દુકાનદાર લેખકને હસાવવા છઢ્યા હતો.

(C) દુકાનદાર બધા સામે સ્મિત કર્યા કરતો હતો.

(D) લેખકની ચતુરાઈ જોઈ હસતો હતો.

(2) લેખક છત્રી લેવા રાજકોટ જવાની વાતમાં મક્કમ રહ્યા કારણ કે...

(A) લેખક પાસે પૈસા ન હતા.

(B) લેખકને રાજકોટ જવું ગમતું હતું.

(C) તે બીજાની પ્રમાણિકતાની કદર કરવા છચ્છા હતા.

(D) છત્રી હવે વેચાતી મળતી ન હતી.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નોનો એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) દુકાનદારે લેખકને કઇ સલાહ આપી ?

➤ દુકાનદારે લેખકને છત્રી તેમની પાસે ટકી રહે તેવો ઉપાય શોધી કાઢવા સલાહ આપી.

(2) પોતાના કુંવરને કાટો ન વાગે એ માટે રાજાએ શું કર્યું ?

➤ પોતાના કુંવરને કાટો ન વાગે એ માટે રાજાએ આખા રાજ્યની ધરતીને ચામડાથી મદ્દી દેવાનો દુકમ કર્યો.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં કારણો આપો.

(1) રાજકોટ છત્રી લેવા જવાની વાતમાં લેખક મક્કમ રહ્યા કારણ કે...

➤ છેક રાજકોટ છત્રી લેવા જવામાં ખાસ્સો ખર્ચો થાય તેમ હતો. સૌના મતે આટલા પૈસા ખર્ચીનિ ત્યાં જવું એ વ્યવહારું નહીં, પણ મુખ્યમી ભર્યું હતું. તેમ છતાં રાજકોટ છત્રી લેવા જવાની વાતમાં લેખક મક્કમ રહ્યા કારણ કે તેમના મતે એ પૈસાનો પ્રશ્ન નહોતો બીજાની છત્રી પરત કરવાની એ સજ્જનની ભાવના અને પ્રામાણિકતાની કદર કરવી જોઈએ એવો તેમનો દ્રઢ હતો.

(2) રાજકોટ છત્રી લેવા જવાની વાત સૌને મૂખ્યમી ભરેલી લાગતી હતી કારણ કે...

➤ અમદાવાદથી છેક રાજકોટ જવાના બસ ભાડાના ઓછામાં ઓછા 250 રૂપિયા થાય તે ઉપરાંત રિક્ષા ભાડા તેમજ ચા-પાણી નાસ્તા વગેરેનો વધારાનો ખર્ચ ઉમેરીએ તો 300 સાડા ત્રણસો રૂપિયા થઈ જાય આથી રાજકોટ છત્રી લેવા જવાની વાત સૌને મૂખ્યમી ભરેલી લાગતી હતી.

પ્રશ્ન : 4 નીચેના પ્રશ્નોના સાત-આઠ લીટીમાં જવાબ આપો.

- (1) છત્રી ન ખવાય એ માટે લેખકને કેવી કેવી સલાહો મળતી હતી ?
- છત્રી ન ખોવાય એ માટે લેખકને આ પ્રમાણે સલાહો મળતી હતી.
- (1) લેખકે ગણમાં માળાની જેમ મોટી દોરી રાખવી, એ દોરી સાથે છત્રી ને બાંધી દેવી, છત્રી ખૂલી શકે એટલી મોટી દોરી રાખવી વરસાદમાં લીની થયેલી છત્રીથી શર્ટ લીનું ન થાય એ માટે ઉપરના ભાગને ઓછાડ વીંટી રાખવો.

►(2) લેખકે છત્રી સાચવવા પોતાની સાથે ફરે એવો પગારદાર માણસ રાખવો, કેટલાક લોકો બહાર જવાનું હોય તેટલા વખત પૂરતો ફ્રાઇવર રાખે છે. તેમ તેઓ આવો બે ત્રણ કલાક પૂરતો પગારદાર માણસ રાખી શકે. (3) તેમણે ચાતુર્માસ દરમિયાન ઘરે જ રહેવું એકટાણા કરવા ને પ્રભુ ભજન કર્યા કરવું આથી છત્રી ખરીદવી જ ન પડે એટલે છત્રી હોવાનો પ્રશ્ન જ ન રહે. (4) તેમણે છત્રી ઉપર પોતાનું નામ સરનામું લખવું, જેથી કોઈને જડે તો પોસ્ટકાર્ડ લખી ન તેમને જાણ કરી શકે.

(2) અમદાવાદ-રાજકોટ ની મુસાફરી દરમિયાન ખોવાયેલી છત્રીની કથા 'છત્રી' પાઠના આધારે લખો.

➤ અમદાવાદ રાજકોટ ની મુસાફરી દરમિયાન લેખક છત્રી ભૂલી ગયા હતા. છત્રી પર નામ સરનામું હતા, એ છત્રી રાજકોટ પહોંચી ગઈ હતી. ત્યાંથી છત્રી અંગે પત્ર આવ્યો ત્યારે ખબર પડી કે છત્રી ખોવાઈ ગઈ છે. લેખકે પત્ર લખીને એ સજ્જન નો આભાર માન્યો, અને તેની છત્રી પોતાની પાસે ન હોવાથી દિલગીરી પણ વ્યક્ત કરી અને પોતાની છત્રી મેળવી લેવા ઘટતું કરવાનું વચ્ચન આપ્યું.

➢ હવે સવાલ એ હતો, કે એક છત્રી લેવા છેક રાજકોટ સુધી જવું એમ રાજકોટ જવાના બસ ભાડા અને રિક્ષાવાળાના તથા ચા-પાણીના નાસ્તો વગેરેના મળીને ત્રણ સો સાડા ત્રણ સો રૂપિયા થઈ જાય, પરંતુ છત્રી પરત કરવા પત્ર લેખનની ભાવના અને તેની પ્રામાણિકતા ની કદર કરવાના વિચારથી લેખક રાજકોટ ગયા. છત્રી મેળવી અને એ સજ્જન નો આભાર માન્યો બસમાં અમદાવાદ પાછા આવ્યા, પણ અમદાવાદ ઉત્તરતી વખતે પોતાની આદત પ્રમાણે બસમાં છત્રી ભૂલી ગયા.

➤ ઘરે ગયા પછી સૌએ પૂછ્યું ત્યારે જ યાદ આવ્યું તેઓ
તરત બસની ઓફિસે ગયા, પણ કોઈ એમની છતી જમા
કરાવવી નહોતી આમ કરવા જતાં રિક્ષાવાળા ના જવાના
બીજા એંસી રૂપિયા થયા. આમ ‘તાંબિયાની ડેશી ને
ઢીંગલો માથે મુંડામણા’ કહેવત જેવું થયું.

Thanks

For watching